

RAPORT EX-ANTE
PROGRAM STRATEGICZNY
REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
2013 - 2020

Grudzień 2012

Spis Treści:

1. Streszczenie.....	3
2. Ocena opisu poprawności i trafności opisu projektu strategicznego.....	6
2.1. Ocena opisu diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej.....	6
2.2. Ocena opisu analizy strategicznej	7
2.3. Ocena opisu celu głównego.....	7
2.4. Ocena opisu priorytetów.....	11
2.5. Ocena opisu działań.....	11
2.6. Ocena przedsięwzięć strategicznych	12
3. Ocena spójności wewnętrznej	14
4. Ocena spójności RSIWM 2013-2020 z wytycznymi RIS3	16
5. Ocena demarkacji RSIWM 2011-2020 pomiędzy programami strategicznymi.....	21
6. Wnioski i rekomendacje	33
Załącznik nr 1	35

1. Streszczenie

Celem niniejszego raportu jest ramowa ocena ex-ante projektu Programu Strategicznego *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 – 2020*.

Zakres przedmiotowy oceny ex-ante – zgodnie z Umową - Załącznikiem nr 5 do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) i Załącznikiem nr 1 Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia (SOPZ) do umowy - obejmuje ocenę programu pod względem poprawności i trafności opisu w zakresie dotyczącym:

- diagnozy sytuacji,
- analizy strategicznej,
- celu głównego,
- priorytetów,
- działań,
- przedsięwzięć strategicznych.

Ocenie poddana została również spójność wewnętrzna oraz zachodzące relacje przyczynowo – skutkowe z zaprojektowaną interwencją w układzie priorytet – działanie – przedsięwzięcie strategiczne w kontekście oczekiwanej zmiany, opisanej celem głównym i priorytetami oraz zachowaniem demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami strategicznymi.

W trakcie oceny ex-ante Programu Strategicznego *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 - 2020* przyjęto założenia dotyczące strategicznego charakteru ocenianego dokumentu i uznano, że „Program Strategiczny” to dokument służący efektywnemu zarządzaniu poszczególnymi politykami regionalnymi w perspektywie 2020 roku, kierunkowo wyznaczonymi przez Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.

Ocena ex-ante jest zgodna z zawartymi w Rozporządzeniu Ogólnym i Wytycznych Komisji Europejskiej – zaleceniami w zakresie ewaluacji ex-ante Programów Operacyjnych na lata 2014-2020¹.

Zgodnie z nimi ocena ex-ante jest odpowiedzią na pytania ewaluacyjne bazujące na kryteriach pogrupowanych w następujące kategorie:

- związane z trafnością programu,
- związane z jego skutecznością,
- związane z jego wykonalnością,
- związane z jego użytecznością i trwałością w perspektywie czasowej do 2020 roku.

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji stanowią przesłanki do udoskonalenia programu.

Do realizacji każdego z zadań ewaluacyjnych (zadania opisano w rozdziale 2) sformułowane zostały zespoły kryteriów oceny, rozwijane przez zestawy pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na przeprowadzenie oceny.

Od strony metodycznej punktem odniesienia dla ramowej oceny ex-ante są następujące akty prawne:

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.),

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.),

oraz dokumenty programowe i/lub dokumenty z nimi powiązane:

- Plan Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011- 2020,
- Pakiet Programów Strategicznych 2020. Wytyczne i harmonogramy dalszych prac w brzmieniu określonym informacją przyjętą przez Zarząd Województwa Małopolskiego na posiedzeniu w dniu 31.05.2012,

¹ Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy – guidance document on ex-ante evaluation, June 2012

— Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS 3), maj 2012.

W przeprowadzonej ocenie ex-ante brano także pod uwagę, wydane przez Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (MRR) zalecenia w zakresie ewaluacji ex-ante programów operacyjnych na lata 2014-2020.

W ustaleniach z Instytucją Zlecającą (Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego) przyjęto, że podstawą przeprowadzonej oceny jest wersja Programu Strategicznego dostarczana przez Urząd Marszałkowski w dniu podpisania umowy z wykonawcą.

Program Strategiczny *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 – 2020* (RSIWM 2013-2020) został pozytywnie oceniony pod względem poprawności i trafności zawartości merytorycznej. Przeprowadzona ocena poprawności i trafności odnosi się do zawartych w treści opisu programu strategicznego wyznaczonych problemów rozwojowych, zidentyfikowanych potencjałów oraz możliwych specjalizacji regionalnych opartych na wynikach przygotowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego diagnozy społeczno-gospodarczej ukierunkowującej działania interwencyjne na rzecz przezwyciężenia barier oraz optymalnych specjalizacji. Poszczególne składowe programu zostały zaprojektowane w sposób logiczny i w bardzo przejrzystym układzie. Proponowaną strukturę interwencji cechuje wysoka spójność wewnętrzna, co pozwala na przyjęcie dużego prawdopodobieństwa realizacji zakładanych celów i w konsekwencji trwałych zmian społeczno-ekonomicznych.

Analizowana treść dokumentu charakteryzuje się wysoką trafnością oraz spójnością zdiagnozowanych wyzwań i potrzeb gospodarczych Małopolski, które konsekwentnie przekładają się na projektowane interwencje działań. Tym samym zaprojektowana teoria zmiany i jej stopień skuteczności oddziaływania w przedsięwzięciach, ma prawdopodobieństwo wystąpienia. Za problematyczne w projekcie programu należy uznać nieprecyzyjne określenie wskaźników osiągnięć wobec poszczególnych przedsięwzięć. W projekcie RSIWM 2013-2020 zaprezentowane są one w kontekście danych priorytetów, przez co uogólniają skutek poszczególnych planowanych inicjatyw i utrudniają wykazanie ich efektywności. Identyfikacja poszczególnych rezultatów jest domyślna, zatem skuteczność przebiegu podejmowanych działań nie jest jednoznaczna. Zaproponowane zostało uzupełnienie opisów wskaźników osiągnięć. Wszelkie uwagi i rekomendacje związane z tą

kwestią, zawarte w niniejszej ocenie ex-ante, nie zmierzają do kwestionowania przyjętego podejścia metodologicznego Planu Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020 (SRWM 2011-2020) i jego wytycznych o konstrukcji dokumentu strategicznego. Mają one jedynie obrazować potrzebę doprecyzowania informacji o efektach i skuteczności poszczególnych przedsięwzięć.

W programie zdefiniowano przejawy demarkacji. Stwierdzono 38 przypadków prawdopodobieństwa zbieżności oraz 8 przypadków jednoznacznej zbieżności realizacji interwencji, w ramach pakietu programów strategicznych.

Program strategiczny RSIWM 2013-2020 został przygotowany zgodnie z wytycznymi podręcznika RIS3. Oparty został na głębokiej analizie obszaru innowacyjnej gospodarki i szerokich (wielopoziomowych) konsultacjach społecznych. Koncentruje się na najistotniejszych wyzwaniach i potrzebach społeczno-ekonomicznych gospodarki opartej na wiedzy oraz stwarza możliwości rozwoju dla inteligentnych specjalizacji.

2. Ocena opisu poprawności i trafności opisu projektu strategicznego

2.1. Ocena opisu diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej

Przedstawiony w projekcie Programu Strategicznego RSIWM 2013-2020 opis diagnozy innowacyjności gospodarki Małopolski został skondensowany do wniosków zebranych z ogólnie dostępnych źródeł opracowań analitycznych i ewaluacyjnych, wyselekcjonowanych w kontekstach: danych makroekonomicznych, nowoczesnych technologii, infrastruktury regionu wiedzy, kadry B+R, instrumentów regionu wiedzy, przedsiębiorczości i promocji przedsiębiorczości, infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego oraz implementacji polityki rozwoju innowacyjności w regionie.

Diagnoza programu RSIWM 2013-2020 selektywnie identyfikuje obszary strategiczne regionu oraz obrazuje potencjał konkurencyjności gospodarczej województwa małopolskiego i jego pozycję na tle kraju i wytypowanych regionów Europy. Odnosi się również do stanów z przeszłości uwzględniając tym samym trendy przemian występujących zjawisk. Przekłada się to na prezentację trafnych danych statystycznych obrazujących wymiar analizowanego potencjału Małopolski przede wszystkim do rozwoju technologii, zaplecza badawczego,

możliwości kooperacji z obszarem przedsiębiorczym poprzez wdrażanie efektów naukowych. Sposób charakterystyki Małopolski wyznacza tym samym perspektywę kierunków działania, które wskazują cele planowanych interwencji w dalszych partiach dokumentu. Wszelkie te przesłanki potwierdzają poprawność i trafność opisu podjętej diagnozy stanu budowanej strategii innowacji Małopolski. Diagnoza ma charakter badawczy, bazuje na rzetelnych źródłach analitycznych i ewaluacyjnych, obrazując stopień innowacyjności Małopolski.

2.2. Ocena opisu analizy strategicznej

Przeprowadzona analiza strategiczna obszaru gospodarczego Małopolski porządkuje czynniki wpływające na potencjał rozwoju regionu i warunkujące skuteczność planowanego programu działań, w sześciu kontekstach: nowoczesnych technologii, infrastruktury regionu wiedzy, kadry w sektorze B+R, instrumentów regionu wiedzy, przedsiębiorczości i promocji przedsiębiorczości oraz infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego. Prezentuje tym samym obszary czynników zewnętrznych oraz wewnętrzne uwarunkowania projektowanych inicjatyw w sposób dogłębny.

Nasuwa się pytanie, czy poszczególne czynniki zaprezentowane zostały w jakiejś zależności wzajemnych powiązań, które miałyby wpływ na realizację planowanych inicjatyw. Obok opisu prezentującego stan uwarunkowań gospodarczych w danych kontekstach interwencji, analiza SWOT powinna naświetlać wnioski strategiczne. Opisanie ich prognozować by mogło efektywność projektowanych działań i ich potencjalną skuteczność. Zespół ewaluacyjny proponuje podsumowanie analizy strategicznej wnioskami.

Analiza strategiczna opisana jest w sposób poprawny i trafny.

2.3. Ocena opisu celu głównego

Cel główny: Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Małopolski poprzez realizację harmonijnej polityki, koncentrującej się na poprawie warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej, innowacyjnej i naukowej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz stymulowaniu popytu na innowacje i wzmocnieniu więzi kooperacyjnych między nauką a gospodarką, zwłaszcza w dziedzinach specjalizacji regionalnej.

Przedmiotem analizy w zakresie poprawności i trafności opisu celu głównego jest jego ocena, jego sformułowania w odniesieniu do zdiagnozowanych wyzwań i potrzeb oraz w odniesieniu do podporządkowanych mu priorytetów.

Ewaluacja sprowadza się do ustalenia odpowiedzi na następujące pytania:

- czy cel główny jest odpowiedzią na zdiagnozowane wyzwania i potrzeby?
- czy cele priorytetów są wpisane w cel główny?

W tabeli poniżej przedstawiono analizę opisu elementów celu głównego w odniesieniu do treści zawartych w opisach celów priorytetów.

Tabela 1. Oceniane elementy opisu celu głównego w odniesieniu do celów opisanych w priorytetach (opracowanie własne)

oceniany element opisu celu głównego	Cele P.1	Cele P.2	Cele P.3
zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Małopolski	√	√	√
poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej innowacyjnej i naukowej	√	√	√
rozwój społeczeństwa informacyjnego	√	√	√
stymulowanie popytu na innowacje	√	√	√
wzmacnianie więzi kooperacyjnych między nauką i gospodarką, zwłaszcza w dziedzinach specjalizacji regionalnej	√	√	√

Objaśnienie:

Cele P.1.. Cele P.3 – Cele priorytetów,

√ – oznacza spełnienie warunku wpisania celów poszczególnych priorytetów w cel główny.

Zaprezentowany opis celu głównego jest poprawnie i trafnie sformułowany, gdyż zawierają się w nim wszystkie cele, które wpisane są w podporządkowane mu priorytety projektowanych działań:

→ ***zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Małopolski***

Cele P.1 → usprawnienie infrastruktury gospodarczej regionu,

Cele P.2 → ograniczanie kluczowych deficytów gospodarki,

Cele P.3 → rozwój społeczeństwa informacyjnego.

→ *poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej, innowacyjnej i naukowej*

Cele P.1 → działania mające na celu poprawę warunków zewnętrznych dla prowadzenia działalności innowacyjnej i funkcjonowania przedsiębiorstw,

→ kształtowanie innowacji na poziomie przedsiębiorstw,

Cele P.2 → stymulacja współpracy B+R w ramach ograniczania kluczowych deficytów,

Cele P.3 → zwiększenie dostępności e-usług.

→ *rozwój społeczeństwa informacyjnego*

Cele P.1 → rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy,

Cele P.2 → stymulowanie popytu na innowacje,

Cele P.3 → projekt realizacji trzech filarów działań funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego.

→ *stymulowanie popytu na innowacje*

Cele P.1 → rozwój infrastruktury sprzyjającej innowacyjnej działalności gospodarczej, bazy naukowo-badawczej, które składają się na regionalny system innowacji,

Cele P.2 → kreowanie popytu na innowacje,

Cele P.3 → rozwój społeczeństwa informacyjnego.

→ *wzmacnianie więzi kooperacyjnych między nauką i gospodarką, zwłaszcza w dziedzinach specjalizacji regionalnej*

Cele P.1 → rozwój infrastruktury sprzyjającej innowacyjnej działalności gospodarczej, bazy naukowo-badawczej, które składają się na regionalny system innowacji,

Cele P.2 → usprawnianie kooperacji między przedsiębiorstwami i jednostkami naukowymi,

Cele P.3

→ rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi społeczeństwa informacyjnego.

Z analizy wynika, że nastąpiło przeładowanie treści zawartej w sformułowaniu celu głównego. Ilość informacji odzwierciedla bardzo szczegółowo zakresy działań projektowanej strategii w odniesieniu do zdiagnozowanych wyzwań i potrzeb. Jeśli przyjmiemy, że cel główny stanowi myśl przewodnią, która rzeczowo oddaje spektrum planowanych inicjatyw i odnosi się do poszczególnych celów, to możliwe jest uogólnienie jego treści.

Prezentacji celu głównego programu RSIWM 2013-2020 towarzyszy tabela prezentująca wskaźniki osiągnięć i ich prognozy w ramach projektowanych inicjatyw. Istotnie argumentuje to adekwatność poszczególnych elementów treści celu głównego i przewidywaną skuteczność podejmowanych realizacji, np.:

- nakłady na działalność B+R, czy zatrudnienie w działalności B+R (w ramach *wzmacniania więzi kooperacyjnych między nauką i gospodarką*),
- wynalazki krajowe zgłoszone, czy wzory użytkowe krajowe zgłoszone (w ramach *zwiększania innowacyjności gospodarki regionu*),
- udział przedsiębiorstw, czy gospodarstw domowych łączących się z Internetem przez łącze szerokopasmowe (w ramach *rozwoju społeczeństwa informacyjnego*).

Oczywiście nasuwają się jeszcze inne kwestie, które trafnie mogłyby obrazować efektywność projektowanego celu działań, w szczególności w ramach „*stymulowania popytu na innowacje i wzmacnianie więzi kooperacyjnych między nauką i gospodarką, zwłaszcza w dziedzinach specjalizacji regionalnej*”, np. poprzez statystyki uzyskiwanych w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (UP RP) patentów na wynalazki w regionie (energia zrównoważona lub chemia) oraz potencjalność ich wdrażania w obszarze przedsiębiorczości (liczba wdrożeń). Należy jednak przyznać, że zaprezentowany przewidywany efekt realizacji celu głównego jest w pełni wystarczający.

2.4. Ocena opisu priorytetów

Poprawność i trafność zaprezentowania poszczególnych priorytetów została oceniona poprzez analizę poszczególnych elementów ich opisu:

1. *Celu priorytetu* (czy planowany priorytet posiada określony cel?).
2. *Obszaru interwencji* (czy planowany priorytet określa obszar problemowy zdiagnozowanego zapotrzebowania w ramach strategii innowacyjności gospodarki regionu?).

Tabela 2. Oceniane elementy opisu priorytetów (opracowanie własne)

oceniany element opisu priorytetu	P.1	P.2	P.3
1. Cel priorytetu	√	√	√
2. Obszar interwencji	√	√	√

Objaśnienie:

P.1 .. P.3 – Priorytety,

√ – oznacza spełnienie warunku poprawności i trafności.

Zaprezentowane opisy priorytetów są poprawnie i trafnie sformułowane:

- określany jest w nich cel i zakres planowanych inicjatyw, które są spójne z celem głównym,
- prezentowane realizacje są odpowiedzią na zdiagnozowane obszary interwencji.

2.5. Ocena opisu działań

Poprawność i trafność zaprezentowania poszczególnych działań została oceniona poprzez analizę elementów ich opisu:

1. *Wpisania w cel priorytetu* (czy proponowane działanie wpisuje się w kontekst określonego priorytetu?).
2. *Realizacji w obszarze problemowym* (czy proponowane działanie jest odpowiedzią na zdiagnozowane wyzwania i potrzeby?).
3. *Wyzwania* (czy wyzwania proponowanego działania realizują cele określonego priorytetu?).

4. *Przewidywane efekty realizacji* (czy w opisie działań zostały przedstawione spodziewane efekty ich realizacji?).

Tabela 3. Oceniane elementy opisu działań (opracowanie własne)

oceniany element opisu działania	Dz. A	Dz. B	Dz. C	Dz. D	Dz. E	Dz. F	Dz. G	Dz. H
1. Wpisanie w cel priorytetu	√	√	√	√	√	√	√	√
2. Realizacje w obszarze problemowym	√	√	√	√	√	√	√	√
3. Wyzwania	√	√	√	√	√	√	√	√
4. Przewidywane efekty realizacji	√	√	√	√	√	√	√	√

Objaśnienie:

Dz. A .. Dz. H – Działania,

√ – oznacza spełnienie warunku poprawności i trafności.

Zaprezentowane opisy działań są poprawnie i trafnie projektowane:

- wpisują się w kontekst adekwatnego priorytetu,
- prezentowane realizacje w ramach działań są odpowiedzią na zdiagnozowane wyzwania i potrzeby innowacyjnej gospodarki,
- zawierają przewidywany plan działań,
- zawierają informacje o przewidywanych efektach projektowanej strategii,
- konsekwentnie wpisują się w cel wywołania pozytywnej zmiany stanu, który został zidentyfikowany jako wymagający interwencji.

2.6. Ocena przedsięwzięć strategicznych

Poprawność i trafność zaprezentowanych treści poszczególnych przedsięwzięć strategicznych została ustalona w drodze analizy poszczególnych elementów ich opisu oraz następujące kryteria ewaluacyjne:

- *Wpisanie w cel działania* (czy proponowane przedsięwzięcie wpisuje się w kontekst określonego działania?),

- *Realizacji w obszarze problemowym* (czy opis proponowanego przedsięwzięcia prezentuje obszar problemowy zdiagnozowanego zapotrzebowania społeczno-gospodarczego, wpisanego w określone działanie?),
- *Wyzwania* (czy wyzwania proponowanego działania realizują cele określonego priorytetu?),
- *Przewidywane efekty realizacji* (czy w opisie zawarte jest przewidywanie efektu realizacji proponowanych celów określonego przedsięwzięcia, które wskazywać miałyby na skuteczność projektowanej zmiany?).

Tabela 4. Oceniane elementy opisu przedsięwzięć strategicznych (opracowanie własne)

oceniany element opisu przedsięwzięcia strategicznego	Ps. A1	Ps. A2	Ps. A3	Ps. A4	Ps. B1	Ps. B2	Ps. C1	Ps. C2	Ps. D1	Ps. D2	Ps. E1	Ps. E2	Ps. E3	Ps. F1	Ps. G1	Ps. G2	Ps. G3	Ps. G4	Ps. G5	Ps. H1
1. Wpisanie w cel działania	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
2. Realizacje w obszarze problemowym	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3. Wyzwania	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
4. Przewidywane efekty realizacji	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]	[√]

Objaśnienie:

Ps. A1 .. Ps.H1 – Przedsięwzięcia strategiczne,

√ – oznacza spełnienie warunku poprawności i trafności,

[√] - oznacza umownie spełniony warunek - ocena na podstawie analizy treści opisu przedsięwzięcia strategicznego – brak jednoznacznie przypisanych wskaźników realizacji (tabela przedstawiona w rozdziale „System Monitorowania”).

Podsumowując należy stwierdzić, że zaprezentowane opisy poszczególnych przedsięwzięć są poprawnie i trafnie projektowane:

- wpisują się w kontekst adekwatnego działania,
- prezentowane realizacje w ramach działań są odpowiedzią na zdiagnozowane zapotrzebowanie społeczno – gospodarcze,
- zawierają plan działań,
- zaprezentowane są przewidywane efekty planowanej realizacji.

Zaprezentowane opisy przedsięwzięć są poprawnie i trafnie zaprojektowane:

- zawierają wymagane elementy opisu (zgodnie z Planem Zarządzania Strategią Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020),
- zawierają adekwatne treści,
- prezentują przebieg proponowanej inicjatywy na etapie projektowania, wdrażania, finansowania.

W dokumencie programu strategicznego RSIWM 2013-2020 zwraca uwagę fakt wyłączenia wskaźników realizacji ze standardowych tabel opisu poszczególnych przedsięwzięć i umieszczenie w osobnej, uogólnionej tabeli charakteryzującej wyniki osiągnięć. Stwarza to trudność w identyfikacji efektów konkretnego przedsięwzięcia - pomiaru osiągniętej skuteczności i przewidywanych efektów planowanej realizacji [√]. Prezentacja wskaźników w kontekście poszczególnych priorytetów (a nie poszczególnych przedsięwzięć) wynika z przyjętych ogólnie wytycznych konstrukcji pakietu programów strategicznych. Zachodzi tu potrzeba jednoznacznej identyfikacji efektu konkretnego przedsięwzięcia dla uzyskania większej czytelności przebiegu projektowanych inicjatyw. Należy jeszcze raz podkreślić, że rekomendacje związane z tą kwestią, nie zmierzają do kwestionowania przyjętego podejścia metodologicznego Planu Zarządzania SRWM 2011-2020 i jego wytycznych o konstrukcji dokumentu strategicznego. Mają one jedynie obrazować potrzebę doprecyzowania informacji o efektach i projektowanej skuteczności poszczególnych przedsięwzięć.

3. Ocena spójności wewnętrznej

W celu weryfikacji logicznego związku przyczyn i skutków danej interwencji w kontekście hierarchicznym: *priorytet – działanie – przedsięwzięcie*, została prześledzona ścieżka powiązań celów, planowanych interwencji i efektów każdego przedsięwzięcia. W tabeli załącznika nr 1 zestawiono dane zebrane z opisów przedsięwzięć strategicznych wyszczególniając tym samym elementy określające:

- *oczekiwany cel*, który deklarowany jest w ogólnym priorytecie planowanych działań, w który wpisane jest przedsięwzięcie,
- *interwencję*, zawartą we fragmencie „zakres rzeczowy” w opisie danego przedsięwzięcia, która odzwierciedla przebieg realizacji podejmowanej inicjatywy,

- *efekt* planowanej interwencji, stanowiący źródło wiedzy w zakresie powodzenia i efektywności podejmowanych działań.

Zaproponowana koncepcja ma obrazować przebieg poszczególnych przedsięwzięć w sposób syntetyczny. Najistotniejszy jest w tym kontekście łańcuch związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy poszczególnymi etapami przebiegu danej inicjatywy, zgodnie ze ścieżką: *potrzeba – podjęte działanie – produkt i rezultat* – co jest przedmiotem niniejszej oceny ex-ante. Ocena przebiegu danej inicjatywy sprowadza się do uzyskania odpowiedzi na pytania:

- o konsekwencję realizacji celu danego priorytetu i wpisanego w niego przedsięwzięcia (trafność powiązania działań w kontekście priorytetu została wykazana w rozdziale 2.5 Ocena opisu działań), tym samym o skuteczność proponowanej inicjatywy programu i możliwość efektywnej realizacji założonych celów,
- o logikę przebiegu ścieżki danego przedsięwzięcia - od oczekiwanego/planowanego celu do osiąganego rezultatu (kontekst oczekiwanej zmiany), by zobrazować adekwatność planowanych przedsięwzięć w ramach poszczególnych priorytetów programu strategicznego.

Jak zostało zauważone w poprzednim rozdziale, identyfikacja zaprezentowanych wskaźników osiągnięć jest utrudniona. Przekłada się to na niejednoznaczną możliwość oceny efektów konkretnego przedsięwzięcia.

Ocena spójności wewnętrznej opiera się również na potwierdzeniu logiki proponowanej inicjatywy, poprzez wykazanie powiązań przyczynowo-skutkowych przebiegu jej realizacji. Powinna ona zatem odpowiadać na pytanie, czy zaangażowanie deklarowanych zasobów do realizacji planowanych działań, umożliwi uzyskanie efektu, który wywoła pozytywną zmianę odpowiadającą zdiagnozowanym potrzebom gospodarki opartej na wiedzy. Poniższe zestawienie obrazuje wyniki ocen tego przebiegu pod względem:

- *logiki i adekwatności interwencji* – czy zaproponowana logika interwencji umożliwia realizację założonych celów?
- *zaprojektowanej teorii zmian* - czy uzyskana jest pozytywna zmiana realizująca zdiagnozowaną potrzebę?
- *wykonalności planowanej realizacji* - czy proponowana interwencja jest efektywna i czy wykazuje prawdopodobieństwo skuteczności?

W ramach oceny spójności wewnętrznej według powyższych kryteriów zastosowana jest skala 0 (nie spełnia warunku) i 1 (spełnia warunek).

Tabela 5. Oceniane aspekty przedsięwzięć (opracowanie własne)

Oceniany aspekt przedsięwzięcia	Ps. A1	Ps. A2	Ps. A3	Ps. A4	Ps. B1	Ps. B2	Ps. C1	Ps. C2	Ps. D1	Ps. D2	Ps. E1	Ps. E2	Ps. E3	Ps. F1	Ps. G1	Ps. G2	Ps. G3	Ps. G4	Ps. G5	Ps. H1
1. Logika i adekwatność interwencji	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. Zaprojektowana teoria zmiany	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3. Wykonalność zadań przedsięwzięcia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Objaśnienie:

Ps. A1 .. Ps. H1 – Przedsięwzięcia strategiczne,

1 – Spełnia warunek.

Wyniki oceny odzwierciedlają spójność wewnętrzną projektowanego programu strategicznego, pod względem:

- *logiki interwencji* - zaproponowana logika interwencji umożliwia realizację założonych celów priorytetów działania,
- *zaprojektowanej teorii zmian*-wykazywana jest tendencja do osiągnięcia pozytywnej zmiany, która realizuje zdiagnozowane interwencje usprawniania innowacyjnej gospodarki Małopolski,
- *wykonalności planowanej realizacji* - proponowana strategia interwencji wskazuje na prawdopodobieństwo efektywności, tym samym skuteczność planowanych przedsięwzięć,
- *konsekwencji projektowanego układu priorytet - działanie - przedsięwzięcie* oraz potwierdza tym samym możliwość realizacji zakładanych celów i adekwatność wpisania danych przedsięwzięć, realizujących działania określonych priorytetów.

4. Ocena spójności RSIWM 2013-2020 z wytycznymi RIS3

Niniejszy rozdział zawiera ocenę programu strategicznego *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013-2020* przeprowadzoną w oparciu o wytyczne do oceny

eksperckiej, zawarte w załączniku nr 3 podręcznika *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS 3)*².

Analiza została przeprowadzona w oparciu o zawarty w załączniku nr 3 zestaw pytań do oceny eksperckiej³:

A. Czy strategia opiera się na właściwym zaangażowaniu interesariuszy? W jaki sposób wspiera przedsiębiorczy, odkrywczy proces badania nowych obszarów możliwości?

W podrozdziale 1.3 *Podmioty uczestniczące w przygotowaniu RSIWM 2013-2020* wymienione zostały instytucje, ciała i osoby, które uczestniczyły w procesie tworzenia programu. Należy stwierdzić, że w proces pracy nad dokumentem zaangażowani byli przedstawiciele różnych środowisk - przedstawiciele władz regionu, pracownicy nauki, liczne instytucje opiniujące i wspierające, przedsiębiorcy. Został także powołany Ekspert Strategiczny do spraw przygotowania RSIWM 2013-2020 oraz Zespół Zadaniowy ds. przygotowania RSIWM 2013-2020. Projekt dokumentu został poddany szerokim konsultacjom społecznym. Wyniki konsultacji zostały przedstawione w załączniku do RSIWM 2013-2020. Dodatkowo w dokumencie w podrozdziale 1.4 *Kontekst teoretyczny prac nad RSIWM 2013-2020* przedstawione zostały założenia teoretyczne do tworzenia i stymulowania rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, które wskazują na kluczowe dla tej gospodarki sektory. Sam proces przygotowania projektu programu strategicznego nie został przedstawiony w treści badanego dokumentu. Priorytety wyznaczone przez program strategiczny oparte są na pogłębionej diagnozie wyzwań i potrzeb w odniesieniu do szans rynkowych i potencjału społeczno-ekonomicznego regionu.

Należy uznać, że proces tworzenia programu strategicznego RSIWM 2013-2020 był zgodny z wytycznymi podręcznika RIS3.

B. Czy strategia opiera się na dowodach? W jaki sposób zostały zidentyfikowane obszary potencjału i przyszłej działalności?

Badany dokument strategiczny zawiera obszerną diagnozę sytuacji regionu w odniesieniu do innowacyjnej gospodarki. Diagnoza odwołuje się do licznych

² *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)*, maj 2012

³ *Tłumaczenie: tłumacz przysięgły języka angielskiego Alicja Skrabalak, TP/3859/05*

i różnorodnych źródeł - aktualnych danych statystycznych, raportów, opracowań analitycznych i ewaluacyjnych dotyczących polityki innowacyjnej Małopolski. Dodatkowo, przeprowadzona była diagnoza pogłębiona (załącznik do RSIWM 2013-2020). Ponadto, została przeprowadzona analiza strategiczna (metodą SWOT) oraz badanie *foresight* obszaru innowacyjności. Część diagnostyczno-analityczna badanego dokumentu jest pełna i jednoznacznie identyfikuje obszary potencjalnego rozwoju. Ocena opisu diagnozy i analizy strategicznej została szczegółowo zaprezentowana w podrozdziałach 2.1 i 2.2. niniejszego dokumentu.

Planowane działania zostały wytypowane po rzeczowej i eksperckiej analizie popartej gruntownymi badaniami.

C. Czy strategia nadaje priorytet innowacyjności i rozwojowi opartemu na wiedzy?

W jaki sposób zostały zidentyfikowane potencjalne obszary przyszłej działalności? W jakim stopniu strategia wspomaga modernizację obecnej działalności?

Na podstawie pogłębionej diagnozy, analizy strategicznej oraz wniosków z badania *foresight* wytypowane zostały priorytetowe kierunki działań, najistotniejsze dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy regionu. Proces diagnostyczno-analityczny prowadzony był także pod kątem struktury ekonomicznej regionu i jego zasobów ludzkich. Należy zwrócić uwagę na zachowanie zasady koncentracji tematycznej i zogniskowanie uwagi na strategicznych zamierzeniach prowadzących do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Opierając się na powyższych przesłankach, program strategiczny RSIWM 2013-2020 typuje trzy priorytety. Przedstawiony w badanym dokumencie opis priorytetów nakreśla zakres działań, które w sposób bezpośredni wpływają na rozwój innowacyjnej gospodarki, w tym rozwój czterech dziedzin kluczowych dla regionalnej specjalizacji. Planowane w ramach priorytetów działania adresowane są zarówno do istniejących podmiotów (stymulując ich dalszy rozwój), jak i do tych, które mają powstać (w skutek planowanych działań). Odnosząc się do powyższych stwierdzeń należy stwierdzić, iż badany dokument w istocie nadaje priorytet rozwojowi opartemu na innowacji i wiedzy.

D. Czy strategia identyfikuje właściwe działania? Jak dobry jest miks kierunków działań?

Program strategiczny RSIW 2013-2020 dla każdego z priorytetów planuje określone działania, które zostały opisane w szczegółowy sposób w zakresie planowanych realizacji oraz spodziewanych efektów. Analiza opisu działań i planowanych przedsięwzięć strategicznych pozwala na stwierdzenie, że proponowane kierunki i postulowany zakres działań realizują cele priorytetów. Programowane działania są adresowane do różnych beneficjentów – mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, uczelni, jednostek badawczo-rozwojowych, instytucji otoczenia biznesu. Oferowane w ramach interwencji wsparcie jest bardzo szerokie – od budowania i rozwoju infrastruktury gospodarczej, świadczenia usług doradczych, szkoleniowych, do szerokiego wachlarza instrumentów finansowych. Działania zmierzają do budowania różnych platform współpracy, służących wymianie doświadczeń, wiedzy i technologii. W tym zakresie program strategiczny kładzie szczególny nacisk na rozwój i wsparcie klastrów. Poprawa popytu na innowacje jest jednym z priorytetów badanego dokumentu, a realizacji tego celu służy szereg zaplanowanych działań. Działania te odwołują się do zdiagnozowanych barier (głównie finansowych) w tym obszarze.

Każde z planowanych przedsięwzięć zostało opisane w dokumencie w sposób szczegółowy. Opis wskazuje min. na ciała odpowiedzialne za wdrożenie i realizację przedsięwzięć, źródła finansowania i szacunkowe koszty realizacji. Proponowane działania są trafne i właściwe dla osiągnięcia stawianych celów.

E. Czy strategia ma charakter zewnętrzny (ponadregionalny) i jak promuje potencjał krytyczny?

Część diagnostyczna programu strategicznego pokazuje pozycję regionu Małopolski w odniesieniu do innych regionów Polski i wybranych regionów Europy. Pozwala to na ocenę konkurencyjności regionu oraz jego potencjału dalszego rozwoju gospodarczego. Wyniki analizy pozwalają także na zdefiniowanie tych kierunków rozwoju, które są potencjalnie najlepsze dla budowania przewagi rynkowej regionu. Jednocześnie zakłada się szeroką współpracę klastrów regionalnych, pozwalającą na włączenie się do globalnego łańcucha wartości. Proponowane kierunki rozwoju dążą do specjalizacji i na niej się koncentrują, unikając działań opartych na imitacji, duplikacji czy fragmentyzacji.

F. Czy strategia prowadzi do synergii pomiędzy różnymi politykami a źródłami finansowania?

W jaki sposób współgra/wykorzystuje polityki europejskie, krajowe i regionalne, by wspierać modernizację zidentyfikowanych obszarów obecnego i przyszłego potencjału?

Działania w programie strategicznym RSIW 2013-2020 są w pełni komplementarne z postulatami programu strategicznego *Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020*. Poza wymieniony dokumentem nie ma odwołań do komplementarności z dokumentami wyższego rzędu. Realizacja programu RSIWM 2013-2020 odbywać się będzie we współpracy pomiędzy środowiskiem naukowo-badawczym, ekonomicznym, przedsiębiorców i odnosi się do takich polityk jak edukacja, zatrudnienie czy rozwój obszarów słabiej rozwiniętych. Badany dokument nie zawiera informacji o wykorzystaniu synergii pomiędzy różnymi europejskimi, krajowymi i regionalnymi funduszami.

G. Czy strategia stawia osiągalne cele, mierzy postęp? W jaki sposób wspiera proces uczenia się i przystosowywania polityki?

Dokument przedstawia jasne, konkretne cele – cel główny, cele priorytetów i cele przedsięwzięć strategicznych. Ramy czasowe realizacji zostały przedstawione w opisie poszczególnych przedsięwzięć strategicznych.

Dokument zawiera opis systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu. Proponowany system jest zgodny z wytycznymi zawartymi w *Planie Zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego*.

Podsumowując, program strategiczny RSIWM 2013-2020 został przygotowany zgodnie z wytycznymi podręcznika RIS3. Oparty został na głębokiej analizie obszaru innowacyjnej gospodarki i szerokich (wielopoziomowych) konsultacjach społecznych. Koncentruje się na najistotniejszych wyzwaniach i potrzebach społeczno-ekonomicznych gospodarki opartej na wiedzy oraz stwarza możliwości rozwoju dla inteligentnych specjalizacji.

5. Ocena demarkacji RSIWM 2011-2020 pomiędzy programami strategicznymi

Ocena bazuje na analizie demarkacji, czyli możliwości występowania zbieżności realizacji przedsięwzięć poszczególnych dziewięciu programów strategicznych obejmujących lata 2013 – 2020.

Analiza występującej zbieżności przebiegu poszczególnych przedsięwzięć RSIWM 2013-2020 z innymi programami pakietu strategicznego, została przeprowadzona na podstawie przeglądu treści poszczególnych dokumentów strategicznych, a w szczególności:

- wpisaniu w cele priorytetów i działań poszczególnych przedsięwzięć;
- wskazówek komplementarności przedsięwzięcia z innymi programami strategicznymi;
- deklarowanych celów i opisu zakresu rzeczowego przebiegu realizacji podejmowanych inicjatyw.

W podanej poniżej tabeli nr 7 zaprezentowane zostało prawdopodobieństwo realizacji tych samych zadań w ramach różnych przedsięwzięć programów strategicznych. Zidentyfikowana demarkacja została określona stopniem prawdopodobieństwa zbieżności realizowania tych samych zadań.

0 – oznacza brak zidentyfikowanej zbieżności realizacji tego samego zadania,

1 – oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia zbieżności realizacji tego samego zadania,

2 – oznacza jednoznaczną identyfikację zbieżności realizacji tego samego zadania.

Tabela 7. Wykaz zidentyfikowanej demarkacji programu Regionalna Strategia Innowacji vs. pozostałe programy pakietu strategii rozwoju Małopolski
(opracowanie własne)

L.p	Program strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 - 2020	vs. Program strategiczny	Opis demarkacji	Stopień zbieżności
1	Program strategiczny Ochrona Środowiska			
1.1	P2/Dz.E / PS.E1 Wsparcie Nakładów Inwestycyjnych i Działalności B+R Przedsiębiorstw (str.57).	P3/Dz 3.1/PS Małopolski Program Zapobiegania Powstawania Odpadów –(str.51).	Możliwa zbieżność zadań w obszarze wsparcia nakładów inwestycyjnych i działalności B+R nad rozwojem nowych technologii przetwarzania odpadów nie biodegralnych.	1
2	Program strategiczny Ochrona Zdrowia			
2.1	P3/Dz.G / PS.G1 E-Usługi Publiczne i Komunikacja Elektroniczna Instytucji Publicznych (str.66) .	P.1/Dz: Działania w Zakresie Onkologii. PS.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Przewidywane w Programie Regionalna Strategia Innowacji zadanie E- Usługi Publiczne i Komunikacja Elektroniczna Instytucji Publicznych jest zbieżna z zadaniami: monitorowanie stanu zdrowia chorego – telemedycyna oraz utworzenie sieci informacji nt: dostępności procedur onkologicznych w województwie małopolskim ujęte w PS. Ochrona Zdrowia.	1
2.2	P3/Dz.G / PS.G2 Otwarte Standardy i Regionalne	P.1/Dz: Działania w Zakresie Onkologii. PS.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum	Przewidywana w Programie Regionalna Strategia Innowacji zadania: gromadzenie i konsolidacja w skali	2

	Systemy Informatyczne (str.68).	Onkologii (UCO) (str.21).	województwa danych przestrzennych z różnych źródeł, a przede wszystkim informacji z dziedziny medycyny są <u>zbieżne</u> z zadaniami: monitorowanie stanu chorego – telemedycyna oraz utworzenie sieci informacji dostępności procedur onkologicznych ujętych w Programie Strategicznym Ochrona Zdrowia.	
2.3	P3/Dz.G / PS.G3 Centra Usług Wspólnych(str.70).	P.1/Dz: Działania w Zakresie Onkologii. PS.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Prawdopodobieństwo zbieżności zadań budowa Centrum Usług Informatycznych dla Administracji Publicznej w Regionie (Data Center) z zadaniami monitorowania stanu zdrowia – telemedycyna i utworzenie sieci informacji dostępności procedur onkologicznych w województwie.	1
2.4	P.3/Dz.G/PS.G 4 Nowoczesna Infrastruktura Teleinformatyczna dla Mieszkańców (str.71).	P.1/Dz: Działania w Zakresie Onkologii. PS.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	<u>Zbieżne</u> w zakresie realizacji zadań rozwoju infrastruktury i instrumentów związanych z rozwojem umiejętności informatycznych mieszkańców Małopolski – inwestycje z zakresu infrastruktury teleinformatycznej skierowane są m.in. (...) do szpitali i innych jednostek służby zdrowia z przewidywanym monitorowaniem stanu zdrowia chorego w domu.	2

2.5	P.3/Dz.H/PS.H 1 Rozwój Treści Cyfrowych i Bezpieczeństwo Danych (str.75) .	P.1/Dz: Działania w Zakresie Onkologii. PS.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Możliwa zbieżność realizacji zadań w zakresie utworzenia sieci dostępności procedur stosowanych w onkologii w przewidywanym do utworzenia Uniwersyteckim Centrum Onkologii (UCO) z zadaniami w zakresie rozwoju, ochrony i udostępniania zasobów cyfrowych, w tym sieci bezpiecznych magazynów danych/repozytoriów cyfrowych, systemów archiwizacji i zabezpieczania danych w instytucjach publicznych, budowy rozwiązań w zakresie kontroli dostępu do systemów informatycznych.	1
2.6	P.3/Dz.G/PS.G 1 E- Usługi Publiczne i Komunikacja Elektroniczna Instytucji Publicznych(str.66) .	P5/Dz: Działania w Zakresie Innowacji w Ochronie Zdrowia. PS: 2 Integracja Systemów Informatycznych w Jednostkach (str.31).	Duża zbieżność zadań związana z rozwojem e- usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu, informatyzacja instytucji publicznych z zadaniami wdrożenia Małopolskiego Systemu Informatyzacji oraz z rozbudową infrastruktury informatycznej i telemedycznej (zakup sprzętu).	2
2.7	P.3/Dz.G/PS. G 2 Otwarte Standardy i Regionalne	P5/Dz: Działania w Zakresie Innowacji w Ochronie Zdrowia.	Duża zbieżność zadań na rzecz rozwoju otwartych standardów. W tym celu będzie wykorzystywany system	2

	Systemy Informatyczne (str.68).	PS.2 Integracja Systemów Informatycznych w Jednostkach (str.31).	Małopolskiej Infrastruktury Informatyzacji Przestrzennej, zapewniający integrację publikacji dotyczących usług publicznych – wyszukiwanie, przeglądanie, pobieranie referencyjnych danych przestrzennych przez Internet z zadaniami wdrożenia w ramach PS Ochrona Zdrowia Małopolskiego Systemu Informatyzacji Medycznej oraz rozbudowę infrastruktury informatycznej i telemedycznej (zakup sprzętu).	
2.8	P.3/Dz.G/PS. G.3 Centra Usług Wspólnych(str. 70) .	P5/Dz: Działania z Zakresu Innowacji w Ochronie Zdrowia. PS.2: Integracja Systemów Informatycznych w Jednostkach (str. 31).	Prawdopodobieństwo wystąpienia zbieżności zadań w zakresie budowy Centrum Usług informatycznych dla Administracji Publicznej z zadaniem wdrożenia Małopolskiego Systemu Informatyzacji Medycznej.	1
2.9	P3/Dz.G/PS. G1 E- Usługi Publiczne i Komunikacja Elektroniczna Instytucji Publicznych (str.66) .	P5/Dz: Działania z Zakresu Innowacji w Ochronie Zdrowia. PS.3: Uruchomienie Małopolskiego Ośrodka Medycyny Doświadczalnej i Szkoleniowej w Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II (str.32).	Prawdopodobieństwo wystąpienia zbieżności zadań w zakresie rozwoju e- usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu, informatyzacja instytucji publicznych z zadaniem w zakresie – medycyna oparta na telemedycynie wdrażana w Małopolskim Systemie informacji	1

			Medycznej.	
2.10	P1/Dz.A/PS. A4 Infrastruktura Badawcza Jednostek Naukowych (str.36).	P1/Dz: Działania w Zakresie Rozwoju Onkologii. PS: Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Możliwa zbieżność zadań PS Ochrona Zdrowia w zakresie utworzenia Ośrodka Badawczego w przewidzianym do utworzenia Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) i w jego ramach bazy naukowo – badawczej z zadaniem – rozwój infrastruktury badawczej w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej - life science.	2
2.11	P1/Dz.A/PS.A4 Infrastruktura Badawcza Jednostek Naukowych (str.36).	P5/Dz: Działania z Zakresu Innowacji w Ochronie Zdrowia. PS.3: Uruchomienie Małopolskiego Ośrodka Medycyny Doświadczalnej i Szkoleniowej w Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II (str.32).	Prawdopodobieństwo zbieżności zadania – rozwój infrastruktury badawczej w dziedzinach kluczowych dla specjalizacji regionalnej – life science z zadaniem w programie Strategicznym Ochrona Zdrowia – wyposażenie naukowo – badawcze o najniższym standardzie.	1
2.12	P2/Dz.D/PS.D1 Kapitał Ludzki Przedsiębiorstw Regionalnej Szansy (str.51).	P1/Dz: Działania w Zakresie Rozwoju Onkologii. PS: Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Prawdopodobieństwo zbieżności zadań w Programie Strategicznym Ochrona Zdrowia – doskonalenie kompetencji pracowników badawczo – rozwojowych przedsiębiorstw poprzez udział w szkoleniach i wyjazdach konferencyjnych.	1
2.13	P2/Dz.D/PS. D.2	P1/Dz: Działania w Zakresie Rozwoju Onkologii.	Prawdopodobieństwo zbieżności zadań w Programie strategicznym Ochrona	1

	Kompetencje Kadr Naukowych i Studentów (str.53).	PS: Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Onkologii (UCO) (str.21).	Zdrowia – doskonalenie pracowników naukowo – badawczych z zadaniem doskonalenia pracowników jednostek naukowych dla wymiany wiedzy naukowej (konferencjach naukowych, targach i innych).	
2.14	P2/Dz.D/PS. D.2 Kompetencje Kadr Naukowych i Studentów (str.53).	P5/Dz: Działania z Zakresu Innowacji w Ochronie Zdrowia. PS.3: Uruchomienie Małopolskiego Ośrodka Medycyny Doświadczalnej i Szkoleniowej w Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II (str.32).	Prawdopodobieństwo zbieżności zadań w Programie strategicznym Ochrona Zdrowia – doskonalenie pracowników naukowo – badawczych z zadaniem doskonalenia pracowników jednostek naukowych dla wymiany wiedzy naukowej (konferencjach naukowych, targach i innych).	1
3	Program strategiczny Obszary Wiejskie			
3.1	P1/Dz.B / PS.B2 Promocja Gospodarowania i Wsparcia Przedsiębiorczości oraz Instytucji Otoczenia Biznesu (str.40).	P2/Dz.1 / PS.1.1 Organizacja Dystrybucji i Promocji Żywności Wysokiej Jakości Poprzez Przystąpienie Małopolski do Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa lub Genu (str.28) .	Podjęta inicjatywa w obu programach – wzmocnienie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w ramach promocji wizerunku i potencjału produkcyjnego żywności jest zbieżna.	2
4	Program strategiczny Kapitał Intelktualny i Rynek Pracy			
4.1	P1/Dz.B / PS.B1 Przedsiębiorczość Akademicka (str.38)	P1/Dz.1.2/PS ... Diament PLUS (str.31) .	Możliwa zbieżność w ramach wspierania zawierania porozumień między uczelniami wyższymi i podmiotami gospodarczymi w ramach	1

	.		przedsiębiorczości akademickiej.	
4.2	P2 Dz.D, PS D.1 Kapitał Ludzki Przedsiębiorstw Regionalnej Szansy(str.51).	P2.Dz.2.1 PS Centra Kompetencji Zawodowych (str.40).	W ramach usprawniania funkcjonowania centrów zawodowych możliwa zbieżność w nawiązywaniu współpracy z obszarem przedsiębiorczości celem wdrażania programów rozwijających kompetencje naukowe.	1
5	Program strategiczny Dziedzictwo i Przemysłu Czasu Wolnego			
5.1	P1 / Dz.A / PS A4 Działanie Obejmuje Zakup lub Wytworzenie Aparatury Naukowo-Badawczej Służącej Prowadzeniu Badań, w tym Rozbudowę Infrastruktury Informatycznej (str.36).	P1 / Dz.1.2 / PS 1.2.1 Stworzenie Miejsc do Pracy Badawczej dla Pracowników Naukowych: Biblioteka z Czytelnią, Specjalistyczne Pracownie, Archiwum Dziedzictwa Kultury Regionalnej; Otwarcie Nowoczesnych Przestrzeni Konferencyjnych (str.72).	Możliwa zbieżność działań podejmowanych w ramach tworzenia i wyposażenia pracowni badawczo-naukowych.	1
5.2	P3 / Dz.H / PS H1 W Ramach Zapewnienia Dostępu do Treści Cyfrowych oraz Tworzenie Systemów i Cyfrowych Baz Informacji będą Realizowane Projekty Dotyczące Sektora Publicznego, w tym m.in. z Zakresu Rozwoju, Ochrony i Udostępniania Zasobów Cyfrowych w Dziedzinie Nauki, Edukacji,	P1 / Dz.1.2./ PS 1.2.1 Digitalizacja Plus – Stworzenie Małopolskiego Infrastrukturalnego i Kompetencyjnego Centrum Digitalizacji (str.73).	Zbieżność działań podejmowanych dla budowy i rozwoju nowoczesnej infrastruktury informatycznej w ramach dwóch programów strategicznych	2

	<p>Technologii i Kultury, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – digitalizację zasobów wytworzonych lub przechowywanych w regionie i dotyczących regionu, w tym m.in. digitalizacja archiwaliów, muzealiów, dzieł sztuki, materiałów piśmienniczych i audiowizualnych, - utworzenie i rozwój systemów prezentujących zasoby cyfrowe, w tym m.in. biblioteki cyfrowe i wirtualne muzea (str.75). 			
5.3	<p>P1 / Dz.A / PS A1</p> <p>W Ramach tego Przedsięwzięcia Strategicznego Preferowane będą Projekty Zakładające Powstawanie Parków Technologicznych oraz Parków Przemysłowych (Stref Aktywności Gospodarczej) i Inkubatorów Przedsiębiorczości z Wyraźnie Określoną Funkcją Kooperacji z Sektorem B+R.</p> <p>W Ramach tego Przedsięwzięcia Strategicznego będą Mogły być Realizowane Działania Związane z Powstającym Projektem „Kraków – Nowa Huta Przyszłości – Rewitalizacja Obszaru Kraków-Wschód wraz</p>	<p>P1 / Dz.1.3 / PS 1.3.3</p> <p>Kraków Nowa Huta Przyszłości - Wykreowanie Nowej Przestrzeni Miejskiej w Zakresie Udogodnień dla Innowacji i Kreatywności,..., w której Zlokalizowane mają być Nowoczesne Usługi Biznesowe, Parki Przemysłowe i Technologiczno-Naukowe, Centra Logistyczne i Klastrowe (str.107).</p>	<p>Duża zbieżność działań podejmowanych w ramach dwóch programów strategicznych.</p>	2

	z Utworzeniem Strefy Aktywności Gospodarczej” (str.31) . P2 / DE / PSA1 (str.60) Rozwój Klastrow			
6	Program strategiczny – Program Transport i Komunikacja			
6.1	P3 /Dz.G / PS.G2 Otwarte Standardy i Regionalne Systemy Informatyczne (str.68).	P4/Dz.1/PS1 System Informacji Pasazerskiej.	Możliwa zbieżność realizacji w zakresie wdrażania Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, możliwości wyszukiwania, przeglądania przez Internet poprzez stosowanie usług sieciowych informacji, danych.	1
6.2	P3 /Dz.G / PS.G2 Otwarte Standardy i Regionalne Systemy Informatyczne(str.68) .	P1/Dz.1.5/PS.1.5.1 Budowa Systemu Informacji Pasazerskiej, Wyposażenie przystanków w Tablice Informacyjne, Budowa Systemu Informatycznego i Świadczenie Usług Mobilnych.	Możliwa zbieżność realizacji w zakresie wdrażania Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, możliwości wyszukiwania, przeglądania przez Internet poprzez stosowanie usług sieciowych informacji, danych.	1
6.3	P3/Dz.G/PS.G3 Centa Usług Wspólnych.	P1/Dz.1.5/PS.1.5.1 Budowa Systemu Informacji Pasazerskiej, Wyposażenie przystanków w Tablice Informacyjne, Budowa Systemu Informatycznego i Świadczenie Usług Mobilnych.	Możliwa zbieżność realizacji zadań polegających na budowie Centrum Usług Informatycznych dla Administracji Publicznej w regionie (Data Center).	1
6.4	P3/Dz.G/PS.G3	P4/Dz.1/PS1	Możliwa zbieżność realizacji zadań	1

	Centa Usług Wspólnych.	System Informacji Pasażerskiej.	polegających na budowie Centrum Usług Informatycznych dla Administracji Publicznej w regionie (Data Center).	
6.5	P1/Dz.1.5/PS.1.5.1 Budowa Systemu Informacji Pasażerskiej, Wyposażenie przystanków w Tablice Informacyjne, Budowa Systemu Informatycznego i Świadczenie Usług Mobilnych.	P4/Dz.1/PS1 System Informacji Pasażerskiej.	Możliwa zbieżność realizacji zadań polegających poprzez rozbudowę infrastruktury dostępu do Internetu. Rozwijana będzie sieć punktów dostępu do Internetu.	1
6.6	P5/Dz.G/PS.G4 Nowoczesna Infrastruktura Teleinformatyczna dla Mieszkańców.	P1/Dz.1.5/PS.1.5.1 Budowa Systemu Informacji Pasażerskiej, Wyposażenie przystanków w Tablice Informacyjne, Budowa Systemu Informatycznego i Świadczenie Usług Mobilnych.	Możliwa zbieżność realizacji zadań polegających poprzez rozbudowę infrastruktury dostępu do Internetu. Rozwijana będzie sieć punktów dostępu do Internetu.	1
6.7	P3/Dz.G/PS.G5 System Wielokanałowego Dostępu do Informacji i Usług.	P1/Dz.1.5/PS.1.5.1 Budowa Systemu Informacji Pasażerskiej, Wyposażenie przystanków w Tablice Informacyjne, Budowa Systemu Informatycznego i Świadczenie Usług Mobilnych.	Możliwa zbieżność realizacji zadań w zakresie tworzenia i rozbudowy systemów umożliwiających udostępnienie posiadanych zasobów cyfrowych, m.in. przez Internet, z wykorzystaniem wielokanałowego dostępu do informacji. Będą tworzone nowe narzędzia w postaci mobilnych aplikacji na komórki, telewizory i inne urządzenia multimedialne. Projekty związane z rozwojem Małopolskiego	1

			Systemu Informacji Turystycznej.	
6.8	P3/Dz.G/PS.G5 System Wielokanałowego Dostępu do Informacji i Usług.	P4/Dz.1/PS1 System Informacji Pasażerskiej.	Możliwa zbieżność realizacji zadań w zakresie tworzenia i rozbudowy systemów umożliwiających udostępnienie posiadanych zasobów cyfrowych, m.in. przez Internet, z wykorzystaniem wielokanałowego dostępu do informacji. Będą tworzone nowe narzędzia w postaci mobilnych aplikacji na komórki, telewizory i inne urządzenia multimedialne. Projekty związane z rozwojem Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej.	1
7	Program strategiczny Włączenia Społeczne			
7.1	P3/Dz.G/PS.G1 E- Usługi Publiczne i Komunikacyjna Elektroniczna Instytucji Publicznych (str.66) .	P3/Dz.3.1/PS3.1.1 Zwiększenie Dostępu do Wczesnej Interwencji i Rehabilitacji w Regionie(str.49) . P3/Dz.3.1/PS3.1.2 Wsparcie rodzin i Opiekunów Osób Niepełnosprawnych Przebywających Poza Systemem Stacjonarnym (str.51). P3/Dz.3.1/PS3.2.3 Rozwijanie i Wsparcie Aktywności Społeczno –	Możliwa zbieżność działań w zakresie rozwoju e- usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu oraz informatyzacji instytucji publicznych. W ramach e- usług realizowane będą projekty wdrażania podpisu elektronicznego, elektronicznego obiegu dokumentów oraz elektronicznych usług komunikacji z obywatelem w instytucjach publicznych w regionie, w tym	1

		Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (str.53).	dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych (m.in. niesłyszących, niedowidzących).	
7.2	P3/Dz.C/PS.G.2 Otwarte Standardy i Regionalne Systemy Informatyczne (str.68).	P4/Dz.4.1/PS.4.1.1 Rozwijanie Infrastruktury Dziennych Domów Pomocy dla Osób Starszych w Środowiskach Lokalnych (str.57). P4/Dz.4.1/PS.4.1.2 Wsparcie Rodzin i Opiekunów Osób Starszych przebywających Poza Systemem Stacjonarnym (str.58). P4/Dz.4.2 /PS.4.2.1 „Reaktywacja” – Rozwijanie Inicjatyw Lokalnych oraz Działań Edukacyjnych dla Dobrej Starości (str.61) .	Możliwa zbieżność działań w zakresie systemu Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej i dzięki temu dostęp do interoperacyjnych usług publicznych w tym: wyszukiwania, przeglądania, pobierania referencyjnych danych przestrzennych przez Internet. Projekty dotyczyły będą następujących dziedzin: turystyka, kultura, transport, zdrowie, edukacja, rolnictwo.	1

7.3	<p>P3/Dz.G /PS.G.3</p> <p>Centra Usług Wspólnych(str.70).</p>	<p>P4/Dz.4.1/PS.4.1.1</p> <p>Rozwijanie Infrastruktury Dziennych Domów Pomocy dla Osób Starszych w Środowiskach Lokalnych (str.57).</p> <p>P4/Dz.4.1/PS.4.1.</p> <p>Wsparcie Rodzin i Opiekunów Osób Starszych przebywających Poza Systemem Stacjonarnym (str.58)</p> <p>P4/Dz.4.2 /PS.4.2.1</p> <p>„Reaktywacja” – Rozwijanie Inicjatyw Lokalnych oraz Działań Edukacyjnych dla Dobrej Starości. (str.61)</p>	<p>Możliwa zbieżność działań w ramach tworzonych centrum usług wspólnych, wdrażania również w sektorze przedsiębiorstw. Ponadto realizowane będą tu projekty z dziedziny informatyzacji publicznej w postaci budowy Centrum Usług Informatycznych.</p>	1
7.4	<p>P1/Dz.A /PS.A.2</p> <p>Sieć Funduszy Załączkowych (str.33).</p>	<p>P1/Dz.1/PS.1.1.1</p> <p>Stworzenie Systemu Wsparcia Finansowego Podmiotów Ekonomii Społecznej w Regionie Obejmującego:</p> <p>a) Finansowe Wsparcie Bezzwrotne, b) Finansowe Wsparcie Zwrotne, Finansowe Wsparcie Zwrotne (pożyczki/poręczenia) (str.30)</p>	<p>Możliwa zbieżność działań w zakresie finansowego wsparcia bezzwrotnego podmiotów ekonomii społecznej oraz wdrożenie wsparcia finansowego podmiotów ekonomii społecznej.</p>	1

7.5	P1/Dz.B /PS.B.2 Promocja Gospodarki i Wsparcie Przedsiębiorczości oraz Instytucji Otoczenia Biznesu (str.40).	P1/Dz.1/PS.1.1.2 Stabilna Infrastruktura Wsparcia dla Podmiotów Ekonomii Społecznej w Regionie (str.33)	Możliwa zbieżność działań w zakresie bezzwrotnego dofinansowania, w zakresie wsparcia inwestycyjnego, mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz Instytucji Otoczenia Biznesu.	1
8	Program strategiczny – Program Marketing Terytorialny			
8.1	Nie stwierdzono zbieżności zadań w ramach przebiegu planowanych przedsięwzięć obu programów strategicznych.			0

Na podstawie powyższego zestawienia zobrazowane zostały zidentyfikowane możliwości niezachowania demarkacji – prawdopodobieństwa wystąpienia tych samych realizacji zadań w siedmiu pozostałych planowanych programach strategicznych pakietu rozwoju regionu Małopolski na lata 2013-2020. Stwierdzono:

- 38 przypadków zachodzącego prawdopodobieństwa zbieżności realizacji tego samego zadania w różnych ośmiu programach strategii rozwoju (dot. pozycji: 1.1, 2.1, 2.3, 2.5, 2.8, 2.9, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 4.1, 4.2, 5.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5),
- 8 przypadków jednoznacznej identyfikacji zbieżności realizacji tego samego zadania w dwóch różnych programach strategicznych (dot. pozycji 2.2, 2.4, 2.6, 2.7, 2.10, 3.1, 5.2, 5.3),
- brak jakiegokolwiek zbieżności programu *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2013 -2014* z program *Marketing Terytorialny*.

Analiza demarkacji bazuje na opisach przedsięwzięć poszczególnych dokumentów programów strategicznych. Wskazane stopnie prawdopodobieństwa stanowią wskaźniki do sprawdzenia występowania ewentualnych zbieżności zadań na tych samych obszarach realizacji z obiektywnej perspektywy analizy dokumentów. Nie wskazują one jednoznacznie ryzyka finansowania tych samych zadań. Mają jedynie stanowić punkt odniesienia do weryfikacji ewentualnej zbieżności podczas wdrażania poszczególnych zadań na etapie wykonawczym.

6. Wnioski i rekomendacje

W rozdziale tym prezentujemy zestawienie wniosków i rekomendacji wynikających z ocen badanych obszarów.

Tabela 8. Wnioski i rekomendacje (opracowanie własne)

Rozdział	Zakres dokumentu	Wniosek	Rekomendacja
2.2.	Ocena opisu analizy strategicznej	Brak podsumowania analizy strategicznej.	Proponowane podsumowanie analizy strategicznej wnioskami.
2.3	Ocena opisu celu głównego	Sformułowanie celu głównego jest przeładowane ilością informacji.	Proponowane uproszczenie treści celu głównego.
2.6	Ocena przedsięwzięć strategicznych	Wyłączenia wskaźników osiągnięć ze standardowych tabel opisu poszczególnych przedsięwzięć i umieszczenie w osobnej, uogólnionej tabeli charakteryzującej efekty realizacji w ramach danego priorytetu w kontekście systemu monitorowania przebiegu realizacji.	Proponowane uzupełnienie prezentacji wskaźników osiągnięć o identyfikację z poszczególnym przedsięwzięciem.
4.	Ocena spójności RSIWM 2013-2020 z wytycznymi RIS3	Nie przedstawiono procesu przygotowania projektu strategicznego.	Proponowane jest uzupełnienie opisu przebiegu procesu przygotowania projektu strategicznego.

5.	Ocena demarkacji	Stwierdzonych 38 przypadków prawdopodobieństwa zbieżności oraz 8 przypadków jednoznacznej zbieżności realizacji w ramach pakietu programów strategii rozwoju.	Proponowany przegląd wyszczególnionych przedsięwzięć i weryfikacja ewentualnych zbieżności w ramach wdrażania poszczególnych realizacji zadań.
----	------------------	---	--

Załącznik nr 1

Tabela załącznika nr 1 obrazuje przebieg poszczególnych przedsięwzięć (identyfikowanych na podstawie numeracji: Priorytet... . Dz. ..., Ps. 1.1., Ps. 1.2, ...). W kategoriach kolejnych etapów:

cel-interwencja-produkt-rezultat, zostały przyporządkowane im hasłowe określenia przebiegu danej realizacji – zidentyfikowane z opisów zadań przedsięwzięć i ich efektów (na podstawie wskaźników osiągnięć z części programu „System monitorowania”). Jest to skondensowany opis przedsięwzięć będący reprezentacją informacji zawartych w poszczególnych partiach programu.

Priorytet 1. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy			
ID/OBSZAR	CEL	INTERWENCJA	PRODUKT
Działanie 1.1.1.	Wzmocnienie istniejących i rozwój nowych inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie stref aktywności gospodarczej i inkubatorów przedsiębiorczości. • Rewitalizacja obszaru Kraków-Wschód wraz z utworzeniem strefy aktywności gospodarczej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój przedsiębiorczości w regionie, zwłaszcza przedsiębiorczości innowacyjnej i w obszarze nowoczesnych technologii. • Wzmocnienie oferty działających inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych i technologicznych.
Działanie 1.1.2.	Wzmocnienie sieci funduszy załączkowych oraz systemu pożyczek i poręczeń na działalność innowacyjną.	Utworzenie sieci od kilku do kilkunastu w skali całej Małopolski punktów dostępu do oferty finansowania powstawania nowych przedsiębiorstw.	<ul style="list-style-type: none"> • Zbudowanie regionalnej sieci funduszy załączkowych. • Gruntowne zwiększenie dostępu do finansowania dla zakładanych przedsiębiorstw innowacyjnych.
Działanie 1.1.3.	Udzielenie pożyczek i poręczeń na działalność innowacyjną.	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie ograniczeń dostępu dofinansowania dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw. • Wsparcie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych mających wpływ na inwestycje w przedsiębiorstwach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności do pożyczek i poręczeń oferowanych przedsiębiorcom na podejmowanie działalności innowacyjnej. • Wzmacnianie mechanizmów samofinansowania się polityki innowacyjnej.
Działanie 1.1.4.	Rozwój infrastruktury badawczej jednostek naukowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępu do nowoczesnego sprzętu. • Zakup lub wytworzenie aparatury 	Podniesienie jakości i poszerzenie zakresu prowadzonych w regionie prac o charakterze naukowym i badawczo-rozwojowym.

		<p>naukowo-badawczej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie efektywność wykorzystania aparatury oraz przyczyniające się do wzrostu kooperacji między jednostkami naukowymi. 	
Działanie 1.2.1.	Rozwój przedsiębiorczości akademickiej oraz akademickich inkubatorów przedsiębiorczości.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie środków przeznaczonych na dofinansowanie wykonania niezbędnych prac o charakterze wdrożeniowym. • Wsparcie działań związanych z opracowaniem modelu biznesowego i promowanie tego rodzaju przedsiębiorstw w szkołach wyższych i innych rodzajach jednostek naukowych. • Przyznawanie dotacji oraz usług o charakterze doradczym dla pracowników małopolskich jednostek naukowych, studentów, doktorantów oraz absolwentów. • Wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju istniejących laboratoriów badawczych i wzorcujących powstających przy wyższych uczelniach technicznych. • Tworzenie centrów pomiarowych. 	Wdrożenie systemu zachęt dla przedsiębiorczości pracowników jednostek naukowych, doktorantów i studentów.

Działanie 1.2.2.	Promocja gospodarcza i wsparcie przedsiębiorczości oraz instytucji otoczenia biznesu.	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie projektów promujących rozwój postaw przedsiębiorczych w regionie. • Wzmocnienie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. • Bezzwrotne dofinansowanie inwestycji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. • Promocja wizerunku i potencjału gospodarczego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie idei przedsiębiorczości jako czynnika stymulowania innowacyjności regionu. • Wsparcie działalności instytucji otoczenia biznesu.
Działanie 1.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie procesu powstawania istotnych, brakujących instytucji małopolskiego systemu innowacji. • Stworzenie centrum technologii i rozwoju. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stymulowanie generowania i wymiany strategicznej wiedzy naukowej, gospodarczej i organizacyjnej. • Wspieranie rozwoju i komercjalizacji innowacyjnych projektów. 	Stworzenie instytucjonalnych możliwości realizacji strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego Małopolski projektów gospodarczych.
Działanie 1.3.2.	Rozwój kreatywności i dizajnu.	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie rozwoju infrastruktury promującej gospodarcze znaczenie wzornictwa przemysłowego w regionie oraz dbającej o jego rozwój. • Instytucjonalizacja aktywności dotyczącej promocji i rozwoju wzornictwa przemysłowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.

Priorytet 2. Kreowanie popytu na innowacje

Działanie 2.1.1.	<ul style="list-style-type: none">• Wzmocnienie kompetencji kadry naukowej.• Wsparcie kooperacji kadr nowoczesnej gospodarki.	Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie dostępu do wykwalifikowanych kadr sektora badawczo-rozwojowego.	<ul style="list-style-type: none">• Wzmocnienie powiązania sfery gospodarki i nauki.• Pozyskanie do współpracy pracowników badawczo-rozwojowych i absolwentów.
Działanie 2.1.2.	Poszerzenie kompetencji kadr naukowych i studentów.	<ul style="list-style-type: none">• Programy stypendialne dla pracowników jednostek naukowych.• Staże w przedsiębiorstwach dla kadry jednostek naukowych.• Udział pracowników jednostek naukowych w przedsięwzięciach kluczowych dla wymiany wiedzy naukowej.• Modernizacja programów kształcenia.• Przygotowanie programów kształcenia w języku obcym i wsparcie zagranicznych staży studentów w przedsiębiorstwach.• Programy stypendialne dla studentów.• System nagradzania publikacji	Wzmocnienie współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw.

		o zasięgu światowym.	
Działanie 2.2.1.	Wsparcie nakładów inwestycyjnych i działalności B+R przedsiębiorstw.	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana procesu produkcyjnego, w zakresie oferty produktowej, technologii i rozwiązań marketingowych stosowanych przy świadczeniu usług i organizacji produkcji. • Unowocześnienie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, w tym: • Nabycie środków trwałych, ich instalacja i uruchomienie urządzeń. • Nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z realizacją projektów. • Nabycie usług eksperckich związanych z realizacją przedsięwzięcia innowacyjnego. • Wdrożenie systemów zarządzania polegających na uzyskaniu certyfikatu ISO oraz wdrożenie innych niż ISO systemów zarządzania. • Zakup nieruchomości oraz robót, materiałów budowlanych, budowa, przebudowa i remont budynków związanych z realizacją projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności małopolskich przedsiębiorstw. • Obniżenie kosztów realizacji prac B+R i wdrożenia ich wyników.
Działanie 2.2.2.	Wprowadzenie Małopolskich bonów na innowacje.	Wdrożenie Małopolskich bonów na innowacje:	Zwiększenie liczby innowacji w przedsiębiorstwach.

		<ul style="list-style-type: none"> • M-bon na B+R • M-bon na wdrożenia • M-bon na licencję • M-bon na patent • M-bon na doradztwo • M-bon na dizajn. 	
Działanie 2.2.3.	Rozwój klastrów.	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie rynków zbytu oraz zapewnienie dostępu do nowych rozwiązań technologicznych. • Wdrażanie projektów ukierunkowanych na inwestycje we wspólną infrastrukturę edukacyjną i/lub badawczą. • Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych. • Rozwój kapitału ludzkiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie współpracy sieciowej kluczowych aktorów regionalnego systemu innowacji. • Utworzenie nowych powiązań kooperacyjnych w formie klastrów, w szczególności klastrów kluczowych dla rozwoju innowacyjnej gospodarki województwa.
Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego			
Działanie 3.1.1.	Rozwój regionalnej sieci szerokopasmowej nowej generacji.	<ul style="list-style-type: none"> • Wypełnienie istniejącej luki infrastrukturalnej w dostępie do sieci szerokopasmowej. • Budowa sieci w oparciu o technologię FTTH (fibre to the home). • Budowy sieci nowej generacji w oparciu o inne technologie, które obecnie nie są rozpowszechnione. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Małopolsce. • Zapewnienie warunków do rozwoju sieci szerokopasmowych. • Zwiększenie wykorzystania technologii ICT.

		<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa przepustowości istniejącej infrastruktury. • Wdrażania podpisu elektronicznego, elektronicznego obiegu dokumentów oraz elektronicznych usług i komunikacji z obywatelem w instytucjach publicznych w regionie. • Dostosowanie usług publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych. • Niwelowanie dysproporcji w poziomie z informatyzowania między instytucjami publicznymi zlokalizowanymi na terenach wiejskich oraz małych miast. • Informatyzacji sektora publicznego. 	
Działanie 3.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych. • Wykorzystanie e-usług publicznych i komunikacji elektronicznej instytucji publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój e-usług publicznych w wybranych dziedzinach oraz elektronicznej komunikacji między instytucjami publicznymi regionu. • Informatyzacja instytucji publicznych. 	Zapewnienie dostępu do informacji.

Działanie 3.2.2.	Dostęp do standardów i regionalnych systemów informatycznych.	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie systemu Małopolskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, zapewniający integrację publikacji dotyczących usług i danych. Wykorzystanie Interoperacyjności technicznej (wymiana informacji między heterogenicznymi sieciami IT, aplikacjami i ich składnikami) oraz interoperacyjności na poziomie użytkowników. 	Zapewnienie dostępu do informacji.
Działanie 3.2.3.	Poprawa dostępności centrów usług wspólnych.	<p>Informatyzacja sektora publicznego, w tym podmiotów administracji publicznej, np. budowa centrum usług informatycznych dla administracji publicznej w regionie (Data Center).</p>	Poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną.
Działanie 3.2.4.	Rozwinięcie nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej dla mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowanie infrastruktura dostępu do Internetu. Rozwijanie sieci punktów publicznego dostępu do Internetu. Wdrożenie pakietu nowoczesnych technologii w głównych centrach turystyki miejskiej i kulturowej regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej. Rozwój umiejętności informatycznych mieszkańców Małopolski. Podniesienie wygody i jakości systemu informacji. Zwiększenie sprzedaży usług i ofert turystycznych.
Działanie 3.2.5.	Rozwój systemów wielokanałowego dostępu do informacji i usług.	Rozwój systemów informacyjnych oraz wykorzystanie nowych kanałów dystrybucji informacji.	Zwiększenie dostępu do zasobów cyfrowych.

Działanie 3.3.1.	Rozwój treści cyfrowych i bezpieczeństwo danych.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizację zasobów wytworzonych lub przechowywanych w regionie i dotyczących regionu. • Tworzenie i rozwój systemów prezentujących zasoby cyfrowe. • Tworzenie i rozwój infrastruktury dla zasobów cyfrowych. • Rozwój i integracja baz danych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie dostępu do treści cyfrowych oraz tworzenie systemów i cyfrowych baz informacji. • Rozwój systemów archiwizacji i zabezpieczania danych w instytucjach publicznych.
------------------	--	--	---